І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
New York's Telephone:
BArclay 7-4125

РІК LXVII. Ч. 224. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 22-го ЛИСТОПАДА 1960 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, NOVEMBER 22, 1960 No. 224. VOL. LXVII.

ІНТЕҐРАЦІЯ, РОБІТНИЦТВО І ОПОЗИЦІЯ В КОНҐРЕСІ — ПРОБЛЕМИ НОВОГО ПРЕЗИДЕНТА

Палм Біч, Флорида. — Новообраний президент Дж. Ф. Кеннеді, що перебуває тут у своєму домі на відпустці, мав — згідно з повідомленням репортерів — відносно спокійну неділю: був у церкві, грав ґольфа з сенаторами Саймінґтоном і Сматерсом та відпочивав, а тим часом виникли деякі проблеми, зокрема внутрішньо - політичного характеру, що вказують на ті труднощі, з якими новий президент матиме до діла після перебрання влади в січні наступного року. До цих труднощів зараховується у першу чергу вимога стейту Луізіяна, щоб Кеннеді зайняв виразне становище до загострених у тому стейті проблем інтеґрації, попередження зорганізованого робітництва, що воно вимагатиме від нового президента здійснення заповідженої ним у передвиборчій кампані ліберальної програми та заява речника скріпленої у висліді останніх виборів консервативної демократично - республіканської коаліції в Конгресі, що вона робитиме все можливе, щоб ліберальну програму Кеннеді вдержати в консервативних рямках .

Домагання луізіянців

П'ять представників стейтового луізіянського уряду хотіли відвідати новообраного президента Дж. Ф. Кеннеді в Палм Біч на Флориді і домагатися, щоб він докладно з'ясував своє становище в справі судових наказів здійснювати примусом расову інтеґрацію в публічних школах. Але Кеннеді відмовився прийняти цю делеґацію і визначив свого дорадника Кларка М. Кліффорда, щоб переговорив із нею. Делеґація передала Кліффордові резолюцію стейтової луізіянської леґіслятури і розпорядок, підписаний губернатором Джіммі Г. Дейвісом, який є проти судового наказу в справі примусового об'єднання шкіл для білих і кольорових учнів. Кліффорд конферував 40 мінут із делеґацією в готелі Колоні, і після того делеґація негайно виїхала до луізіянської столиці Батон Руджу, де відбувалася надзвичайна сесія леґіслятури, на якій мають обмірковувати засоби, як поборювати федеральним судом наказану інтеґрацію в школах Ню Орлінсу. Один із представників делеґації заявив журналістам після конференції, що „делеґація не є вдоволена з висліду 'конференції з представником Кеннеді." Ця справа є дуже важлива, бо вона може ускладнити вибір нового президента. Кеннеді має тільки більшість 31-го електорського голоса, і в південних стейтах стараються про те, щоб відтягнути від Кеннеді таку скількість електорських голосів, щоб йому забракло голосів до більшости над Ніксоном, і тоді вибір президента відбувся б в Палаті Репрезентантів, де кожний стейт, без огляду на своє число електорів, віддав би тільки один голос на того кандидата ,за яким висловилася б стейтова делеґація в Палаті. Але в політичних колах гадають, що навіть і тоді Кеннеді переміг би, бо він мав би більше число за собою. Кліффорд заявив, що він дістав петицію від луізіянської делеґації і передасть її президентові-електові Кеннеді.

Становище робітництва

Окрема делеґація від зорганізованого робітництва, очолювана головою Американської Федерації Праці — Конґресу Індустрійних Організацій Джорджом Міні має ще цього тижня відвідати новообраного президента Дж. Кеннеді, і домагатися від нього, щоб він не зважав на те, що має в загальному голосуванні дуже незначну більшість і що його більшість електорських голосів не є надто велика, тільки щоб енергійно здійснював свою ліберальну програму, головним чином в поборюванні безробіття та в ділянці робітничого законодавства. Те саме повинен Кеннеді робити і в економічній ділянці, де темп росту економіки повинен бути більший, як за урядування республіканського уряду Айзенгавера. Кеннеді обіцяв під час виборчої кампані, що старатиметься подвоїти темп економічного росту, коли стане президентом країни. За Айзенгавера економіка ЗДА збільшувалася річно на приблизно 3%. Зорганізоване робітництво вимагає, щоб новообраний президент при номінації членів свого кабінету та вищих урядовців прислухався не тільки до думок представників промислу і фінансистів, але також і зорганізованого світу праці, бо робітництво не може бути трактоване як „громадяни другої кляси", як це бувало досі. Один представник робітництва заявив, що робітничі спілки не стараються про нові посади в уряді за те, що вони підтримували Кеннеді. На думку робітництва і його голос мав би мати вплив на те, що діється в Білому Домі, бо і ліберальні елементи мають свої програми, які йдуть в тому напрямі, щоб скріпити цю країну на внутрішньому і закордонному відтинках.

Джан Ф. Кеннеді

Заява Галлека

Але представник республіканців, голова їхньої меншости в Палаті Репрезентантів конґресмен з Індіяни Чарлз А. Галлек заявив, що в новообраному Конгресі буде сильна консервативна опозиція, яка об'єднає консервативних республіканців і таких же південних демократів. Галлек казав, що його партія старатиметься про те, щоб не допустити до ухвалення в Конгресі таких ліберальних законів, які шкодили б цій країні. Галлек казав в своєму інтерв'ю, що він ще не нараджувався в цій справі з провідником південних консерватистів — конґресменом Говардом В. Смитом із Вірджінії, але він це зробить, коли це буде актуальне під час нарад в новому 87-му Конґресі в найближчому часі.

227 католицьких єпископів за збільшення особистої відповідальности в родині, промислі і підприємствах

Вашингтон. — На зборах 227-ох американських католицьких єпископів ухвалено резолюцію, в якій домагається, щоб у всіх ділянках життя привернути особисту відповідальність одиниці, замість „возвеличування т. зв. організаційної людини" серед американського громадянства. Цю заяву підписали члени ради американського єпископату — т. зв. Крайової Католицької Добродійної Конференції. Цю раду творять: п'ять кардиналів і 10 архиєпископів та єпископів. Єпископи бачать зменшення особистої відповідальности в родині, підприємствах і промислі, в організованому робітництві, вихованні і в міжнародних відносинах. „Всюди висувається на перше місце т. зв. „організовану людину", що в дійсності є анонімом, і тому не може нести особистої відповідальности за свої вчинки, бо вона є репрезентантом групи чи організації. Брак особистої відповідальности видко найкраще в родині, де батьки не беруть відповідальности за виховання своїх дітей, за втримування своїх родин, які розлітаються через часті розводи.

СССР закликає Кубу до „розсудливости і поміркованости"

Гавана, Куба. — З достовірних джерел повідомляють, що СССР гамує „революційність' свого нового сателіта Куби під режимом Фіделя Кастра, бо для Москви важливішою справою є прийти до порозуміння з новим американським президентом, як ціла кубинська програма. Совєтському урядові не подобається те, що Ф. Кастро віддалюється від Бразилії, Арґентини й інших латинсько - американських держав тоді, коли СССР стараються зблизитися до цих країн. Здається, що Кастро вже знає, що не подобається москві, і тому він 8-го листопада сказав, що кубинці не сміють спати, сподіваючись на совєтські ракети, бо Кубу обороняти мусять самі кубинці, а не совєтські ракети, якими давніше погрожували Хрущов і Кастро. Кубинські часописи і радіові стації займаються справою американського розпорядку про охорону американською фльотою району Караїбського моря, і передруковують в цій справі совєтські повідомлення. 18-го листопада голова Центральної Розвідчої агенції В. Доллес інформував Кеннеді про ситуацію в районі Караїбського моря. Преса не подала подробиць про цю конференцію.

Саймінґтон предкладає Кеннеді плян реорганізації департаменту оборони

Палм Біч, Флорида. — Сенатор-демократ із Мізурі Стюарт Саймінґтон предложив 19-го листопада президентові-електові Джанові Ф. Кеннеді широкий плян реорганізації департаменту оборони. Цей плян — це тимчасовий звіт окремого комітету, який займається повною реорганізацією Пентаґону. Після півторагодинної конференції з Кеннеді Саймінґтон відмовився виявити подробиці цього пляну, тільки в загальному сказав, що його плян має на цілі такі зміни в департаменті оборони, яких вимагає теперішня нуклеарно-космічна доба. Його плян змагає до того, щоб за один доляр, який приходить із податків, можна було більше зробити для оборони країни, ніж це було досі. Сенатор Саймінґтон казав, що ним очолюваний комітет в справах реорганізації департаменту оборони, складається з 6-ох осіб і ще не закінчив своєї праці. В деяких справах, казав Саймінґтон, існують розходження між членами комітету, але до кінця цього місяця буде зроблений звіт із праці цього комітету ,на який погодяться всі його члени. Саймінґтон віддавна заступає думку, що повинен бути тільки один шеф штабу для всіх родів зброї.

В Ню Йорку відбулось посвячення пам'ятника на могилі Ярослава Чижа

Ню Йорк. — Минулої суботи 19 ц. м. відбулося тут на католицькому цвинтарі Кальварії на Квінсі посвячення пам'ятника на могилі померлого два роки тому колишнього члена Стрілецької Ради в Києві та видатного американсько-українського діяча Ярослава Чижа, який був тимчасово похоронений у збірній могилі родини своєї дружини, Стефанії з дому Ярема. На нагробній плиті на теперішній окремій могилі Ярослава Чижа зазначено по-англійськи і по-українськи, що він був сотником Січових Стрільців, як це собі бажав, Покійний у своїй останній волі. Церковний обряд перевів о. О. Засійбіда, ЧСВВ. Над могилою промовлили президент Організації б Вояків - Українців в Америці, д-р В. Ґалан, який для цієї цілі прибув з Филаделфії, д-р Семен Демидчук від УВАН де Покійний був головою Секції для досліду історії української іміґрації в ЗДА, і Антін Батюк, президент Робітничого Союзу, з якою-то організацією Покійний в початкових роках свого перебування в ЗДА був пов'язаний журналістичною працею. Наприкінці приявні, головно колишні українські вояки з Нюйоркського відділу ОбВУА, які явились численно під проводом голови д-ра І. Козака, відспівали — „Журавлі". Приявним був також президент УНР в екзилі, д-р Степан Витвицький.

● **Англійський прем'єр** Геролд Мекмиллен, промовляючи на бенкеті, що його дав лордмейор міста Лондону, ствердив ще раз, що англо-американський союз є найпершою ґарантією щасливого переведення вільного світу через теперішню кризу. Водночас він назвав „дурним" проєкт англійських соціялістів, щоб Англія роззброїлась без уваги на те, який стан зброєння є в інших країнах. Промову Мекмиллена вважають за оборону рішення англійського уряду дати в Шотляндію базу для атомово-підводних човнів ЗДА.

Створено нову 20-членну економічну організацію Европи й Америки

Париж. — У минулу суботу 19 ц.м. підписано в Парижі чартер нової економічної організації, яка вперше об'єднує країни Західньої Европи й Північної Америки. Названо ту нову організацію — Організацією економічної співпраці і розвитку, за англійськими ініціялами ОЕЦД — і вона приходить на місце дотеперішньої виключно лиш західньо-европейської Організації Европейської економічної співпраці, яка була покликана до життя задля практичного переведення проголошеного тоді Пляну Маршала, себто фінансово-економічної допомоги збоку Америки поруйнованій війною західній Европі. Нова організація охоплює 18 держав з давньої Організації Европейської економічної співпраці, а саме: Австрію, Англію, Бельгію, Данію, Францію, Грецію, Ісляндію, Ірляндію, Італію, Люксембурґ, Голляндію, Норвеґію, Портуґалію, Еспанію, Швецію, Швайцарію, Туреччину і Західню Німеччину — плюс З'єдинені Держави і Канаду. Офіційне проголошення нової організації відбудеться на спеціяльному парадному засіданні в найближчому місяці. Головним автором концепції тієї нової організації є заст. державного секретаря для економічних справ, Даґлас Діллон. Поруч з цією новою економічною европейсько-американською організацією все ще є два західньо-европейські економічні бльоки. Американські економісти прив'язують власне до цієї нової організації велике значення, як до терену, на якому всі члени тамтих двох ніби суперницьких господарських бльоків зможуть порозумiватись і договоритись, щоб оминути митну війну внутрі самої Західньої Европи.

Конґо зірвало взаємини з Ґаною — противиться приїздові делеґації ОН

Леопольдвіль. — Тимчасовий уряд в Конґо, т. зв. Колеґія високих комісарів, покликана до життя шефом конґолійської армії Жозефом Мобуту, прийняла постанову про зірвання дипломатичних взаємин з Ґаною і зажадала виїзду ґанського амбасадора Натанієла Вельбека до 48 годин. Але цей останній заявив, що він не послухає того наказу, а чекатиме розпорядження від президента Ґани Кваме Нкрумага. Жозе Нусбаумер, що в згаданому тимчасовому уряді Конґа виконує функції комісара, себто міністра внутрішніх справ, подав за причину зірвання дипломатичних взаємин з Ґаною постійним її втручання у внутрішні відносини Конґа всупереч волі і політиці його теперішнього уряду. Водночас згаданий вище полк. Мобуту загрозив, що він навіть силою не допустить до Конґа плянованої 15-членної „перемирчої делеґації" від Об'єднаних Націй. Фульберт Юлю, президент колишнього французького Конґа, зголосив в Генеральній Асамблеї окрему пропозицію — щоб до Конґа поїхали не представники лише 15-х африканських держав з т. зв. Дорадчої комісії генерального секретаря Гаммершилда, а голови всіх африканських держав, отже й тих 10-х африканських держав, колишніх французьких колоній, які до тієї Комісії не належать. Більшість у згаданій Комісії мають прихильники комунофільського Люмумби.

В ОН Совєти скидають вину з себе на ЗДА за хаос в Конґо

Об'єднані Нації. — В Об'єднаних Націях Совєти і їх африканські поплентачі з Ґвінеєю і Ґаною у проводі, зазнали нової поразки, але ще не зреклися дальшої боротьби в обороні прокомуністичного конґолійського ватажка Патріса Люмумби. В минулу п'ятницю Генеральна Асамблея відкинула 51 голосом проти 36 при 11-х, що стрималисъ, внесення представника Ґани, щоб відкласти дебати над рішенням Мандатної Комісії ОН, щоб признати право леґального представництва Конґа в Генеральній Асамблеї — президентові Конґа Жозефові Касавубу. Після того почались дебати, в яких Валеріян Зорін і його румунський підголосок Сільвію Брукан заатакував З'єдинені Держави згідно з традиційною комуністичною тактикою перевертання правди коміть головою: всупереч історичному фактові, що хаос в Конґо почався з моменту, коли Совєти інтригами й підюджуванням тодішнього прем'єра Люмумби спричинили масові криваві заворушення, названі комуністи заявили тепер, що це ЗДА перешкоджають „нормалізуванню" відносин в Конґо, недопускаючи до повороту до влади „леґального уряду" та підтримуючи президента Касавубу, який ніби не репрезентує конґолівського „народу". Дебати перервано до понеділка 21 листопада. Сподіваються, що репрезентант ЗДА відповість на новий потік лайок та очорнюючих закидів.

Переможна неділя українських футболістів

Минула неділя, 20 листопада, принесла самі перемоги українським спортовцям на футбольних грищах Филаделфії да Ню Йорку, Нюарку та Елизабету.

Филаделфійський „Тризуб" досі не переможена дружина в грах за першенство Американської Ліґи цього сезону, здобув високу перемогу в зустрічі з Портуґальським Спортовим Клюбом з Нюарку на своєму грищі у Филаделфії з високим вислідом 8:1 (6:0) „Тризуб" безперервно сильно переважав і заграв одні з кращих своїх змагань. До половини вислід вже був 6:0, а одинокі ворота противник здобув щойно на чотири хвилини перед кінцем. Стрільцями воріт для „Тризуба" були: Ніс 2, Яковина 2, Кампо 2, Кравець і Нога по одних.

УСК Ню Йорк переміг заслужено новика нижчої кляси Німецької Ліґи чеський Спортовий Клюб. У своїх перших змаганнях за футбольну Чашу ЗДА (Овпен челлендж кап). Вислід 3:2 не віддзеркалює справжнього відношення сил у цій зустрічі, бо усківці держали цілий час перевагу у своїх руках та мали добрі нагоди значно підвищити вислід. Чехи здобули перші ворота вже в 13-ій хвилині, після чого УСК вповні перебрав ініціятиву та здобув цією перемогою право на дальшу участь в грах за Чашу. Ворота стріляли для УСК-у: Моралес, В. Чижович і Мушак.

Елизабетська Січ розправилася легко зі слабим противником Роял Лайонс, вигравши з ними 7:1 у змаганнях за першість південної дивізії А Кляси Футбольної Ліґи Стейту Ню Джерзі.

Чорноморська Січ Нюарк виборола заслужену і гарну перемогу в грі цієї ж само дивізії проти Мадярського Клюбу з Вудбридж. Вислід цих змагань 6:4 для Ч. Січі. В наступний четвер, в День Подяки, Чорноморська Січ влаштовує в себе з доручення Ланки футболу СУАСТ-у футбольні першенства СУАСТ, філії нашої спортової централі на східні стейти. Переможцеві цих ззмагань з участю УСК-у Ню Йорк „Тризуба" — Филаделфія та Ч. Січі буде вручена мандрівна Чаша Українського Народного Союзу.

У ВИБОРАХ В ЯПОНІЇ ВИДАТНУ ПЕРЕМОГУ ЗДОБУЛИ ПРИХИЛЬНИКИ СОЮЗУ ІЗ ЗДА

ПОМІРКОВАНІ ДЕМОКРАТИЧНІ СОЦІЯЛІСТИ І КОМУНІСТИ ЗАЗНАЛИ ДОШКУЛЬНОЇ ПОРАЗКИ

Токіо. — В понеділкових виборах до японського парляменту здобула видатну і вирішальну перемогу партія прем'єра Гаято Ікеди, яка обстоює політику тісних взаємин і співпраці із З'єдиненими Державами Америки. Згідно з дотеперішніми вислідами ліберальні демократи Ікеди здобули 258 мандатів, соціялісти 124 і демократичні соціялісти 7, комуністи, які допомагали соціялістам організувати заворушення і демонстрації проти військового союзу Японії із ЗДА, всього тільки три мандати. І ліберальні демократи, що рахуються консервативною партією, і ліві соціялісти збільшили кількість своїх мандатів за рахунок поміркованих демократичних соціялістів, члени яких, розчаровані в політиці своєї партії, віддавали свої голоси або на кандидатів ліберально-демократичної партії, або на крайніх соціялістів. Здобуті ліберальними демократами прем'єра Ікеди 258 мандатів становлять більшість в японській Палаті Репрезентантів, що нараховує 467 місць. Ліберальні демократи сподіваються збільшити кількість своїх послів у Палаті до 283, залишаючися таким чином вирішальною силою в парляменті. Осягнена більшість, на думку провідників цієї партії, уповноважує їх проводити далі дотеперішню політику тісної співпраці Японії із З'єдиненими Державами Америки й іншими країнами з Заходу. Водночас із цим вислід уважають підтвердженням мілітарного союзу Японії із ЗДА, підписання якого було причиною організованої комуністами гострої опозиції, яка виявилася в цьогорічних бурхливих заворушеннях і демонстраціях. Збільшила кількість своїх місць у парляменті, але всього на 2 мандати, теж і соціялістична партія, яка у передвиборчій кампанії обстоювала політику невтралізму і приязні з Совєтським Союзом та комуністичним Китаєм. Партія поміркованих соціялістів, яка, згідно із сподіванням американських політичних кіл, мала стати противагою для лівих соціялістів і комуністів, не виправдала цих сподівань і зменшила кількість своїх мандатів у парляменті із 40 до 7. Зазнали дошкульної поразки японські комуністи, які виставили своїх кандидатів у кожній із 118 виборчих округ і які матимуть щонайбільше три мандати. Японська незалежна партія здобула чотири мандати й інші менші партії один. Вирішальну перемогу у своїй виборчій окрузі здобув теперішній японський прем'єр Гаято Ікеда, як теж інші члени його уряду. Згідно з неофіційними покищо даними, у виборах брало участь 39.951.119 виборців, значить, яких 73,4 процентів усіх управнених до голосування.

В Ляосі сподіваються замирення з прокомуністичною опозицією

Вісиціян, Ляос. — Прем'єр ляоського уряду Суванна Фума сповістив, що він підписав договір з провідником опозиційного Патет Ляо руху в справі закінчення 6-літньої громадянської війни в цій країні. Князь Суванна Фума обстоює невтралістичну політику Лаосу і підписав він цей договір із своїм зведеним братом князем Суфанувонґом, провідником прокомуністичного руху Патет Ляо. Осідком цього руху є місто Самнева в північному Ляосі і туди їздив Суванна Фума на переговори з Суфанувонґом. Підписаний договір стосується тільки самої справи замирення боїв і точніші подробиці його будуть випрацьовані згодом. Суфанувонґ погодився підтримувати невтралістичну політику Фуми і дати своїх представників до майбутнього коаліційного уряду Ляосу. Остаточне припинення громадянської війни в Ляосі залежить ще від третього чинника — правого повстанчого режиму, очолюваного генералом Фумі Носаваном, який має свій осідок на півдні Ляосу в місті Саваннакгет.

В Москві закінчилися двотижневі наради провідників комуністичних партій

Москва. — У зв'язку з від'їздом із Москви президента Чехословаччини і провідника чехословацьких комуністів Антонія Новотного совєтська прреса подала офіційне повідомлення, що Новотний прибувши до Москви для участи в урочистостях відзначування роковин „жовтневої революції", залишився там на запрошення центрального комітету Комуністичної партії Совєтського Союзу і совєтського уряду до суботи 19 листопада ц. р. Закордонні кореспонденти роблять із цього повідомлення висновок, що наради провідників комуністичних партій, започатковані ще два тижні тому дня 8 листопада, зараз після відсвяткування „жовтневої річниці", уже закінчилися і що провідники і представники комуністичних партій починають роз'їжджатися. Наради ці були цілком секретні і досі не було в пресі прро них ніякої згадки, не зважаючи на те, що в них брали участь делеґації комуністичних партій із 46 країн світу, між ними і президент Комуністичного Китаю Лію Шао-чі. Офіційно всі вони були гістьми совєтського диктатора Нікіти Хрущова. В політичних колах і Вашингтоні здогадуються, що темою цих довгих нарад була справа „мирної коеґзистенції" і розбіжностей щодо цього питання між Китаєм і совєтською компартією і сподіваються, що найближчими днями буде проголошений окремий комунікат про вислідн цих нарад.

В АМЕРИЦІ

● **Нововибраний президент Джан Ф. Кеннеді** перебував у нововибраного віце - президента Линдона Б. Джансона, з яким нараджувався про майбутню політику після того, як вони перебéруть владу в січні 1961-го року. Про зміст нарад не видали жадного комунікату, але зате повідомили пресу про вислід ловів на оленів, на які вони полювали. Кеннеді досі не полював на оленів, але йому вдалося застрелити двох оленів, стільки саме, що і досвідчений ловець Джансон.

● **Секретар здоров'я, виховання і добродійности Артур С. Флеммінґ заявив**, що він приєднується до заяви віце-президента Ричарда М. Ніксона, що Республіканська партія в новому, 87-му Конґресі буде творити „льояльну опозицію" у відношені до демократичного уряду. „Коли демократи плянуватимуть здорову політику, — то ми будемо їх підтримувати, коли ні, то нашим обов'язком буде сказати „ні" і подати причини нашої опозиції".

● **Повітове** Лікарське товариство в повіті Вестчестер, Н. Й., в своєму бюлетені домагається, щоб контролювати футбольні клюби учнів народних шкіл, бо між цими юнацькими футболістами є численні нещасливі випадки. На думку цих лікарів це не є здорово для недорозвинених юнаків занадто перевтомлюватися грою у футбол, під час якої і мускули і кості молодих грачів можуть бути пошкоджені.

У СВІТІ

● **ЮНЕСКО**, що є скороченою назвою для Виховно-наукової і культурної Організації Об'єднаних Націй, розпочала в минулий вівторок свою 11-ту Генеральну конференцію у Парижі. Хрущов використав нагоду для вислання туди пропаґандивної депеші з новою забріханою атакою проти „колоніялізму", що її відчитав совєтський представник Сергей Г. Ляпін. Президентом конференції обрано етіопського амбасадора Акале Ворк Апте у Парижі.

● **У Женеві** відбулось у минулий вівторок 266-те з черги засідання конференції ЗДА, Англії і СССР в справі припинення атомових експериментів. Англійський делеґат Гю Морґан звернувся до совєтського делеґата Семйона Царапкіна з „просьбою", щоб той виявив „якісь нові конструктивні суґестії" в справі договору про заборону атомових дослідів. Царапкін не спішиться з ніякими „новими суґестіями", бо Совєтам взагалі на такому договорі не залежить, а — крім цього — вони чекають на створення нового уряду в Америці та на перші розмови Хрущова з новим президентом Кеннеді.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917, — authorized July 31, 1918
Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Оборона доляра й Европа

В минулому тижні президент Айзенгавер у висліді нарад з відповідальними керівниками американської військової й фінансової політики, зробив два надзвичайно важливі кроки. Він проголосив сім пунктів програми на зменшення відпливу доляра за кордон і, тим самим, „зредукування найменше на один більйон долярів річно дотеперішнього 3-більйонового дефіциту у платничому балянсі ЗДА", та майже одночасно запевнив альянтів, що Америка готова боронити Західню Европу атомовою зброєю. Ці обидві справи на перший погляд ніби одна від одної незалежні. Насправді вони стоять у тісній взаємній залежності, не тільки тому, що здорова економіка є невідхильною базою також для мілітарної потуги, але й специяльно тому, що американські ефективні видатки за кордоном становлять найбільшу позицію в Західній Европі власне у зв'язку з тамошніми збройними силами ЗДА. Тому заходи для ратування американського платничого балянсу мусять іти впарі з такими змінами стратегічного планування і військової дисльокації збройних сил НАТО, щоб і видатки ЗДА на їх війська за кордоном зменшились і не потерпіла на цьому оборонна сила Заходу.

Ненормальна ситуація із масовим відпливом доляра з Америки полягає в тому, що його причиною не є, як це нормально буває, дефіцит у закордонній торгівлі Америки. Навпаки, американський експорт, не зважаючи на втрату Східньої Европи і китайського суходолу, є далі динамічний. Зате відпливає приватний капітал або у формі закордонних інвестицій, або у формі шукання вищих відсотків від ощадностей в країнах Західньої Европи з твердою валютою, або переміні доляра на золото чи західні валюти, з остраху перед новою рецесією чи інфляцією. Останнім яскравим прикладом таких некорисних для ЗДА інвестицій приватного капіталу за кордоном стала пропозиція фабрики Форда закупити уділи в англо - американській компанії Форда в Деґенгемі над Темзою в Англії за суму $384.000.000, щоб дістати в тій компанії більшість. Якщо уряд ЗДА тільки в обмеженій мірі може протидіяти таким операціям при системі вільної торгівлі, то вседіло від нього залежить зредукувати друге найповажніше джерело долярового відпливу — на видатки з державної скарбниці. Приймаючи в основу, що не можна зменшити допомоги закордонові в нинішній стадії холодної війни, логічно вийшло, що треба зменшити видатки на власну армію в тих позиціях, де вони не порушують оборонної спроможности Заходу.

Такою позицією є утримування за кордоном 284.000 членів родин стаціонованих там американських військовиків. Відомо, що уряд ЗДА оплачує їм кошти переїзду туди й назад, перевіз авт і навіть магазинування тут меблів. У сумі це дає величезні позиції. Відкликування цих родин має відбуватись ступнево, але, водночас, щоб облегшити удар для жонатих військовиків за кордоном, рішено скоротити час їх заморської служби та переходити на систему висилання за кордон головно самітних вояків. Рішено зменшити американський цивільний персонал за кордоном та поробити цілий ряд дальших ощадностевих заходів. Водночас рішено вимагати від своїх заможних союзників, щоб вони почали нести більший тягар, як дотепер, на свою оборону, на втримання військ ЗДА в Европі, та на допомогу малорозвиненим країнам. У цій справі, наприклад, буде нарада секретаря скарбу Андерсона і заступника державного секретаря Діллона з західньо - німецькими державними мужами в найближчих днях.

Що стосується запевнення атомової оборони країн Західньої Европи, то воно стоїть у зв'язку з проблемою забезпечення членів Організації Північно - Атлантійського пакту атомовою зброєю через створення під безпосередніми наказами головної кватири НАТО, т. зв. ШЕЙП під Парижем, окремих ударних атомових з'єднань. У зв'язку з цим виринає питання дисльокації піхотних військ чи навіть можливість їх деякого поменшення, хоч ЗДА заявили, що не плянують відкликування будь-яких своїх формацій з Західньої Европи.

Ці рішення виніс республіканський президент і уряд у тому часі, як він уже приготовляється уступити місце демократичній зміні. Цікаво, що у часописах появилась вістка, що саме названий вгорі Даглес Діллон, колишній амбасадор ЗДА в Парижі, економіст - дипломат, є одним з тих республіканців, що їх Дж. Ф. Кеннеді бере під увагу для своєї адміністрації. Таким чином можна сподіватися, що теперішні ощадностеві заходи для стабілізації доляра й „атому для Европи" будуть респектовані і новою демократичною адміністрацією.

Перестoрога для Кастра і для Москви

Наказ президента Айзенгавера про вислання збройних з'єднань американської воєнної фльоти, включно з одним літаконосцем і кількома кружляками та нищильниками на води Карайбського моря для охорони Ґватемали, Нікараґви й інших середньоамериканських країн перед евентуальною агресією керованих комуністами елементів, є черговою рішучою акцією ЗДА не тільки проти провокацій прокомуністичного кубинського режиму Фіделя Кастра, але й теж проти керованих Москвою намагань комуністичних експозитур встановити владу міжнародного комунізму в країнах Середньої і Південної Америки. Вирішено започаткувати цю нову протиакцію згідно з принципами міжнародного права, на вимогу і прохання законних урядів загрожених комуністичними інвазіями і револьтами країн, а проголошений урядом ЗДА комунікат у цій справі є цілком виразний і не залишає ніякого сумніву щодо значення і мети цієї антикомуністичної акції. „У відповідь на прохання урядів Ґватемалі і Нікараґви — ствердженo в цьому комунікаті — надводні й наземні з'єднання Фльоти ЗДА перебувають у позиції, із якої вони мають змогу допомогти у випадку потреби цим урядам виявити і припинити інтервенцію керованих комуністами елементів у внутрішні справи Ґватемалі і Нікараґви шляхом інвазії збройних сил або іншої підтримки з-за кордону".

Рішення про охорону Середущої Америки воєнною фльотою ЗДА є також дальшим підтвердженням принципів, покладених в основу визнаної всіма державами Західньої Гемісфери Доктрини Монро про охорону країн і територій цієї гемісфери проти чужих їй впливів і режимів. І тому теж воно не є ніякою „збройною інтервенцією" ЗДА проти Куби, як це пробує твердити кастрівська і світова комуністична преса, а тільки рішучим попередженням для Куби і міжнародного комунізму, що ЗДА рішені протиставитися всім спробам зовнішньої агресії чи інтервенції — збройною рукою, рішуче і негайно. Таке становище ЗДА, базоване на міжнародному праві, мало вже свій успіх в недавньому минулому. Так, наприклад, рішучий виступ ЗДА на оборону Лівану й охорону тієї країни перед спробами комуністичної інтервенції в її внутрішні справи допоміг Ліванові в 1958 р. зберегти свою незалежність і причинився до встановлення миру на Середньому Сході.

Наказ президента Айзенгавера про охорону миру в Карайбському районі має ще й інший аспект, грізніший для Кастра і його комуністичних повелителів, як само вислання воєнних кораблів в цей район. Рішення в справі такого наказу доказує, що З'єдинені Держави Америки, базуючись на принципах міжнародного права і Доктрини Монро, мали б повну законну підставу і можливість післати свої збройні сили на відібрання і забезпечення сконфіскованої режимом Кастра американської власности на Кубі. Така акція, ясна річ, була б попереджена зірванням дипломатичних взаємин не тільки між ЗДА і Кубою, але й між іншими державами Південної Америки і вільного світу та режимом Ф. Кастра. А це був би початок кінця цього режиму, що зрадив проголошуваним колись його прихильниками ідеям волі і національної незалежности.

Б. Галайчук

ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНЕ Й НАЦІОНАЛЬНЕ В КОМУНІЗМІ

II

Ідентифікація комунізму з марксизмом, чи пак одним з варіянтів марксизму, не обоснована — як це легко ствердити, на основі опінії багатьох авторів, поважних та обзнайомлених з матерією. Не було б нічого злого в тому, якщо б приймати її як звичайну гіпотезу, піддаючи її опісля перевірці; на жаль, деякі протикомуністичні кола приймають ту ідентифікацію як своєрідну аксіому, як певну й остаточну вихідну точку для всяких дослідів над комунізмом.

Ця основна методологічна похибка далекосягла у наслідках. Лиш зревідувавши її, можна поставити питання, чи комунізм є плодом, нехай і здеґенерованим, західньої культури — чи може продуктом імпортованим, може навіть перепачкованим. При другій альтернативі насуваються дальші питання, наскрізь практичні: Чи таке чуже тіло здатне врости у нашу культуру, чи, може, воно вносить заколот а то й деґенерацію? Чи, в нашій обороні, не слід таврувати те чуже походження комунізму? Чи не слід перестерігати перед ним, як перед Троянським конем, інфільтрованим до нашої спільноти? Розгляньмо по черзі ті питання.

Дуже характеристична постава різних частин світу до комунізму. Існують лише дві країни, де комуністичний лад защіплено шляхом революції та громадянської війни, цебто де не накинено його ззовні шляхом збройної інтервенції: Росія та Китай. Одна з тих двох країн наскрізь азійська. Европейськість другої була поставлена під знак запиту дуже визначними місцевими інтелектуалістами: слов'янофілами, опісля евразійцями.

В інших азійських країнах прийнято комунізм назагал з резервою, але без рішучої безкомпромісової ворожости. Рішуче відкинули комунізм лише християнські народи, зокрема европейські й англосаксонські.

За винятком Греції, Фінляндії, в ряди-годи деяких латиноамериканських країн, виборчі статистики виказують постійний спад комуністичних голосів у орбіті західньої культури. Кількість комуністів у деяких країнах — як Італія, Франція — ще дуже поважна, але ті високі цифри годі приймати як індекс ступня проникання комунізму у те чи інше суспільство; вони хіба виявляють кількість одиниць, які відірвалися від суспільства, палячи за собою мости. Не зважаючи на незвичайно помислові методи, залишилися без гідного уваги висліду кількакратні спроби комуністів — здобути право громадянства, зв'язуючися з некомуністичними партіями і таким чином здобуваючи, посередньо, визнання як одна зі справжніх національних партій — у всякого роду „фронтах": народних, протифашистівських, протибелліцистичних, протиімперіялістичних і т. п.

Френклин Рузвелт сподівався, що комуністична червона краска може злитися з західньою синьою, даючи у висліді посередню — лілійову. З історичного досвіду виходило б, що Заходові відповідає скоріше зелена краска, яка, як відомо, є у скалі красок протилежною до червоної. Лише зближені краски зливаються у посередній тон; противлежні дають у висліді чорну або сіру краску, що в оптиці відповідає порожнечі. Як продукт чужої культури, комунізм не надається до асиміляції на Заході, до синтези з західніми ідеологіями. Може лише вповні знищити Захід, як рак, або бути вповні відкинений Заходом. Той антагонізм, очевидний для простого німецькоо чи північноамериканського робітника, на жаль переходить інтелектуальну спроможність деяких університетських кол Латинської Америки.

Настільки різна постава до комунізму збоку західніх і незахідніх народів вияснюють звичайно тим, що соціяльне питання знайшло в Европі та в Північній Америці задовільну розв'язку в рамах поміркованого капіталізму; і що така розв'язка непідхожа для країв, які не мають власних капіталів, тому пробують іншої розв'язки — соціялістичної. Це правда, але лише частинна. Її слід доповнити опініями авторів, які вияснюють поставу східніх народів до колективізму, що творить контраст до безкомпромісового персоналізму, притаманного Заходові. Слід підкреслити, що найбільш несприятливі для Заходу риси комунізму, а саме колективістична, протигуманістична скаля вартостей, є чужі первісному марксизмові, твору німецької, цебто західньої думки; щойно Ленін впровадив їх до доктрини, а Сталін здійснив, доводячи до крайности.

З'ясоване питання не є чисто академічне. Крім пізнання правди — важного вирізка сьогоднішньої політичної дійсности — його розв'язка дає нам теж засоби для дії, цінні дані для визначення нашої стратегії.

Ясно, що комунізм, як рух всесвітнього засягу, волів затаїти своє коріння, запущене в одному національному середовищі, та виступати виключно під марксівською вивіскою. Менше ясне, чому протикомуністичні сили так пасивно приймають ту ідентифікацію комунізму з марксизмом, вигіднішу для противника, замість піддати її критичній аналізі. Чому приймають розгру на боєвищі, вибраному противником, зосереджуючися здебільша на критиці марксизму, замість вдарити безпосередньо по дійсности, замаскованій за марксівським параваном. І чому не застосують аргументацію до ментальности тієї частини суспільства, яку намагаються боронити і яка найбільше потребує оборони.

Комунізм проникає у латиноамериканське суспільство не через католицький сектор, а через протикатолицький, ліберальний, тому оборонна зброя повинна бути застосована саме до тієї хворої, нараженої на зараження частини національного організму. Немає сенсу осуджувати „атеїстичний марксизм" — поняття, з яким раз-у-раз зустрічаємося в католицькій протикомуністичній літературі, коли звертаємося до публіки, що плекає старосвітський агресивний атеїзм, який здавна вийшов з моди в Европі, але в деяких латиноамериканських інтелектуальних та студентських колах дальше вважається останнім словом поступу. Краще доказати, що атеїзм — чиста неґація — не вистачає, щоб засипати пропасть, яка ділить справжню людину Заходу від комуніста; і треба заперечити ідентифікацію комунізму з марксизмом.

Агресивні ліберали несвідомі, що західня культура, зокрема демократія, виросла з християнства; але вони є здебільша вірними синами Заходу, прив'язаними до західніх вартостей. Вони приймають комунізм як здійснення Маркової спадщини, вияв німецької думки, плід західньої культури. Мабуть змінять думку, продумавши основно опінію Бердяєва: „Західні комуністи, приналежні до Третього Інтернаціоналу, виконують упокорюючу ролю. Не розуміють, що належати до Третього Інтернаціоналу значить належати до російського народу та здійснювати його месіяністичне покликання".

М. Скала-Старицький

КОНЦЕРТОВЕ ЖИТТЯ ПАРИЖУ

Концертове життя Парижу починається у вересні. Але властивий великий сезон — щойно у жовтні. Годі вичисляти всі концерти, які відбуваються кожного дня у більших і менших концертових залях Парижу, іноді й по кілька у той сам день і годину. Тому обмежимося тільки до замітніших і таких, які навіть в Парижі бувають рідкістю.

До таких належать у першу чергу у цьому сезоні концерти Філгармонічної Оркестри Ленінграду під дирекцією Євгена Мравінського. Ця оркестра, що вважається сьогодні одною із кращих, не показується так часто на Заході, тож не диво, що ввесь музикальний Париж не пропустив ні одного з чотирьох виступів, які пройшли під знаком сенсації й ревеляції. Сенсації з огляду на те, що все, що приходить із-за залізної заслони, є сенсацією, а ревеляцією тому, що паризька різнонаціональна публіка, музична критика, і просто звичайна преса відкрили деякі якості й аспекти мистецького життя й мистецької політики у совєтських ансамблях.

Відомий музичний критик і музикознавець Жан Вітольд у „Парі - Прес" пише: „Якщо банальна програма Ленінградської Філгармонічної Оркестри не була для нас ніякою несподіванкою, то натомість її виконання багато нас навчило. Яка чудесна дисципліна цих 120 музик, які грають як один інструмент... кожна нотка, кожний інструмент відіграє свою властиву ролю, в час і на місці приходять до голосу.... тільки вся ця перфекція, вся ця технічна віртуозність і досконалість робить враження бездушної моторизації, досконалої механізації, у якій бракує одного: присутности автора..." Нарешті й аполітичні музичні критики і мистці починають розуміти ввесь зміст т. зв. соцреалізму у мистецтві, в музичному мистецтві у тому випадкові. Ми давно знаємо що совєтські ансамблі досконалі під технічним оглядом. Ми давно знаємо, що там, де кожний артист, і у кожній ділянці, мусить виповнити приписаних вісім годин праці денно, мусить дійти до технічної досконалости. Бож кажуть, що й слона можна навчити ходити по пляшках, то чому не можна навчити точно і „як один інструмент" грати 120 музик, які десятками років грають одне і те саме. А що вони грають одне і те саме, стверджує другий паризький критик у „Фіґаро". Він дослівно пише: „... Чому москалі не доручили такому досконалому ансамблеві, як Філгармонічна Оркестра Ленінграду, виконати твори інших композиторів, Баха, Бетговена, Моцарта, Брамса, Ваґнера та інших, а обмежилися тільки до російських?..."

Ми давно знаємо чому, а західнім інтелектуалам тільки тепер починає прояснюватись в голові, що в Совєтах немає мистецтва, без політики. Ми давно знаємо, що мистецтво як таке в Росії завсіди служило і служить політиці. Але є люди, і то навіть між українцями, які вірять, що в мистецтві тільки талант грає ролю. Ми давно знаємо, що москалі завоювали й завойовують симпатії не своєю універсальністю, а своєю досконалістю, своєю неперевершеністю у їхньому шовінізмі і те не тільки на національному, на політичному полі, але, й особливо, на мистецькому. Дягілев, Шаляпін, Ніжинський і другі стали славними у світ не чужими, не західньоевропейськими творами і їх виконанням, а своїми, російськими. Часи так званого універсалізму, космополітизму у мистецтві минулися вже тоді, коли кожний нарід, кожна нація захотіла бути гордою на свої таланти, на своє мистецтво й його творців, а не на чуже. Французький критик з „Фіґаро" титулує свою критику на виступи ленінградської оркестри: „Лекція Ленінграду". І то не в розумінні мистецькому, мовляв, москалі показали нам щось особливе й не відоме досі в мистецтві музики. Ні, він виразно говорить про національний, про шовіністичний аспект і підхід до справи, до програм цього ансамблю.

Ленінградська Філгармонійна Оркестра грала виключно російських композиторів: Кабалєвского, Чайковского, Прокофієва, Глінки, Рахманінова, Шостаковича і других, яких паризький критик називає банальними не тому, що твори цих композиторів є банальними, а тому, що сьогодні їх виконує й до деякої міри обов'язково вставляє їх у свої програми майже кожна симфонічна оркестра на Заході, всі горобці співають їхні мелодії на пам'ять. Банальною називає критик програму виключно одного народу, одної нації, що робить враження національного шовінізму. Банальним називає другий критик навіть технічне досконале виконання цих творів, без душі, без інтерпретації, без особистої, індивідуальної, а типічно „колективної", механічної, військової, колхозяної. Мистецтво як таке є тільки тоді великим і справжнім мистецтвом, коли даний мистець - виконавець бере у ньому участь, відтворює його, а не повторює механічно. Совєтські мистці повторюють дуже точно й досконало технічно, але не виконують, не інтерпретують, не уділяються щиро й направду, а виконують свою повинність, за яку держава платить їм і вимагає. Це наємне, а не справжнє, живе мистецтво. Воно не переконує, не захоплює й не пориває.

Другою замітною подією у концертовому житті Парижу теперішнього сезону був виступ Болгарської Державної Філгармонії під керівництвом і батутою композитора, віолінчеліста і диригента Константина Дієва.

Ця оркестра виконала: Першу Симфонію Любомира Піпкова, молодого болгарського композитора, що студіював у Парижі у Поля Дюваса, Концерт ч. 1 Ліста, і 5-ту Симфонію Прокофєва. Солістом цього виступу був відомий піяніст Юрій Букоф, якого паризька критика не дуже хвалить, особливо за його виконання Концерту ч. 1 Ліста. Сама болгарська симфонічна оркестра не стоїть ще на надто високому мистецькому рівні, але була прийнята з симпатією й деякою поблажливістю паризькою музичною критикою і публікою.

Після болгарів приїхали жиди з Філгармонічною Оркестрою Ізраїлю, якою ди-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Багатомовний лист

Багатомовний лист — це таке ж самозрозуміле поняття, як, наприклад, ясне сонце. Кожний бо лист є багатомовний, зокрема для тих, для кого він скерований. Але є й листи, що мають багатомовне значення й для найширшого загалу, а то й для доби, до якої вони відносяться чи яку, характеризують. Один з таких листів, написаний і надісланий з України до приятеля в Америці, зацитуємо на цьому місці і без будь-яких змін. Він бо, цей лист, справді — як то кажуть — говорить сам за себе. В ньому написано:

„Прийшлося до лікаря сходити. Лікарка кругом оглянула, дала кучу рецептів на 17 карб. Купив ліків. Новину принесли з базару. Молоко подорожало 70 коп. на літрі, та і все з печеного замітно підскочило, бо з цього дня уже треба міняти гроші. Вибачте, з першого Нового Року будемо одержувати за 10 крб. — 1 крб. Це ж хочемо зрівнять з доляром та стерлінгом. Як — буде трудно сказати.

Автомобіль „Волга" коштує 10 тис. крб., а „Москва" 25 тис. У нас їх більше між у капіталістів. Ми їх вже за кордон продаємо. Ми ж обов'язані допомогати слабо розвиненим країнам. Наприклад, Китай, Індія, Індонезія та і всім, хто хоче з нами вести дружбу, а ми дуже добрі і гарно приймаємо. Скоро у нас буде дружба, крім Европи — з Азії й Африці. А їх так багато чорномазих приїжджають. Да і у Вас там чимало своїх. Тепер наїхало на зїзд Асамблеї. Я гадаю, там їх добре приймають. Особливо молодь, що їм не дають погулять по США, а обмежили островом!

Там у Вас на Асамблеї чуть за чуби не беруться. Капіталісти з комуністами. Один другому не хотять по дружескому руку пожать. Но от наші, як там опинилися — Біляки й Українці не мирять. Видають газети — Руські свої, а Українці свої. Живуть в чужій хаті і не мірять. Біляки кажуть — неделіма, а Українці кажуть дуля з маком. На мою думку цього не варто в чужому краю неладить. Та правда, це така нація, що любить брать, грибти своє й чуже.

Ви пишите по українському, чи й балакаєте по українському! А ми живемо на Украні, а розмовляємо по російськи. А от у нас українська школа, а розговор учителів по російськи. Та і педагоги всі поляки, євреї, руські, білоруси. Звичайно, якось дивно. Населення за 40 мільйонів, а не має того, що має навіть маленька Албанія чи Болгарія, а у нас все на папері... Фотокартка надіслана з Америки показує гарне місце; на скамейці біля Вас є місце, я хотів би там теж посидіть. Но будемо ждать чуда, може трапиться".

(Підпису, із зрозумілих причин, не подаємо — Ред.)

Ярослав Зубаль

ВЕЛИКІ ЛОВИ В САНДОМИРСЬКІЙ ПУЩІ

(3)

З мисливими їду на перший гін - заступ. Це — Мала Барть, і тут сподівані лиси. Власник ще інформується у мене відносно цього гону і особливостей поодиноких становищ. Це буде повторятися перед початком кожного гону. Особливо його цікавить, котре становище найкраще. З цим я мав часто клопіт, бо, як відомо, в ловецтві нема нічого стовідсоткового, певного. Доїжджаємо до лінії стрільців і переходимо далі вже пішки, зберігаючи спокій і обережність, щоб не полошити дичини. Курити не вільно, розмовляємо потиху або й на миги. Кожний мисливець дістає своє становище. Це діється з певним [illegible] церемоніялом, з уклонами й подяками.

Коли тут готово, спішу на лівий фланг, що йде по каналі. Перед нами густий мішаний ліс, за нами старий сосновий бір. Їду назустріч фланговим, які підходять на певну віддаль від флянгового становища і повідомляють мене, що нагінка вже розставлена. Вона розтягнена в розстрільну на громадському пасовищі під самим нашим лісом. По хвилині вважаю, що й правий фланг повинен бути на місці і подаю сигнал трубкою.

І заграли здалека мисливські [illegible], найкраще посередині [illegible] грає по-мистецьки [illegible] певним тоном, найкращий сурмач в мастку і околиці — старший лісник Тома. Звучно і протяжно розноситься мисливський бойовий виклик з потрійним кінцевим рефреном. Йому відповідають такі ж загравання на рогах по обох кінцях розставленої нагінки, по лівому і по правому. Це знак, що ціла лава рушає з місця. Цим разом маємо рекордове число 180 гінців, а з ними 17 побережників, та кілька бувших побережників і інших людей, обізнаних з ловами.

І збудився ліс, закричали десь сполохані птахи. Відгомін рогів понісся ген далеко по борах, все тепер наче ожило. Дивно впливає це грання рогів на мисливців, і на всіх, що причасні до ловів. Усі наче наелектризовані і робляться більше чулі і вразливі на все те, що довкола них діється. Кожний шелест, тріск ломаної гилляки чи інший звук ділає тоді більше ніж коли на мисливця, йому здається, що на нього вже суне якийсь звір, і тоді мисливець на те моментально реагує.

Мисливці насторожилися на своїх становищах, принишкли, заніміли і вп'ялили зір перед себе, готові на всяку евентуальність, бо лис звичайно перший виходить, шукаючи завчасу виходу з оточення. Видано інструкцію, що перший стріл належить грубшій звірині, лисам і дикам, а ніколи зайцям, і цього мисливці мусять строго придержуватися.

Вже довший час минув відколи зачався гін, а ще не чути ні одного стрілу. Все це мене непокоїть, і я виходжу назустріч нагінці. Бачу здалека, як люди вийшли з партії лісу перейшли луку Квасову і дальше на лінію, де вирівнюються. Прибігає до мене побережник Заставний і доголошує, що через правий фланг вийшли на очах людей два лиси із заступу, який ми саме гонимо. Заставний — це старий службіст ще австрійської школи, і він ніяк не міг з цим погодитися, що щось могло статися неправильно, проти наших плянів; він був видимо сконфужений і стурбований. І справді, діло погане, може бути глухий гін — це значить гін без жадного вистрілу. Та ще є надія, бо в центрі лінію стрільців перетинає рів, зарослий густо травою і папороттю і цим ровом звичайно на кожному полюванні пробирається обережно лис. На цьому становищі поставлено, мабуть, гр. Мицельського, знаного з цільних стрілів.

Нарешті тишу прориває гук вистрілу, що його відгомін несеться далеко лісами. Стає якось відрадніше, віддихаю з полегшею. Другого стрілу безпосередньо по цьому нема, а це означає, що він певно цільний. За хвилину гримлять постріли по правій стороні — це вже певно на зайців. Ми раді, що недаремний був труд.

Стрілянина втихає, кінчиться гін і всі виходять на лінію стрільців. Збігаються цікаві подивитися на здобичу. Приносять гарного лиса і трьох зайців. Як на початок непогано. Лис цей дійсно до останніх хвилин плутався між нагінкою і мисливими, а вкінці хотів просмикнутися ровом попід місток, і тут знайшов собі кінець.

Другий заступ — це Велика Барть, тут сподівані дики. Тут, щоб не тратити часу, нагінка залишається на місці, а мисливі бічною дорогою під'їжджають на становища на черговій лінії. За яких 10 хвилин ми вже на місці. Флянги відразу за нами підтягаються допереду, а гінці ждуть на мій сигнал. Вони мають тут досить трудне завдання, бо мусять перейти канал, що скісно перетинає цей заступ. Для цього прокладено в коротких відступах кладки через воду. Це трохи сповільнює рух людей, бо їх багато і треба ввесь час удержувати розстрільну в простій лінії. Я стараюся бути ближче до нагінки, щоб особисто наглядати за порядком. Вже доходимо до половини цілого заступу, ще останні гінці переходять через канал, люди вирівнюються і поволі поступають, злегка постукуючи по стрічних пнях дерев палицями. Покищо ще тиша, лише тут і там чути голоси людей і характеристичний стукіт палиць, а вже по хвилині зривається пекельний крик і галас, що переходить в несамовитий рев. Вслухуюся в поодинокі голоси і чую: „бий, держи, не пускай!". Це триває кілька хвилин і так нагло, як цей галас зачався, так само нагло вривається. Ця наглість переходу галасу в тишу є найгіршим, фатальним знаком на ловах. Мене огортає і жаль і лють напереміну, бо це означає, що нагінка несподівано наткнулася на стадо диків, які зачувши такий галас, завертають і проориваються назад замість йти допереду. Таке стадо диків гонить перед себе як фурія, як буря і жадна сила не може його задержати. Я й доглянув здалека, як хлопці забігали, щоб задержати стадо і шпурляли в диків палицями і всім, що було під руками. Та це все безнадійне, вони йдуть як ураґан. Велика шкода і змарнована найкраща нагода, дуже болюча для лісника - мисливця. Як на потіху на лінії пролунало кілька пострілів. У висліді знову один лис і два зайці. Тут старий сосновий бір, до піль далеко і тому зайців мало.

Степан Куропась

ШИКАҐОВСЬКА ХРОНІКА

Театральний сезон почався в нас прем'єрою п'єси Седлецького „Рідна земля" в жовтні. Театральне Товариство „Нова Сцена" під проводом непосидющої і працьовитої пані Емілії Кулик вносить все в ряди наших громадян нову віру, що українці в Америці, крім партій, союзів, церков і різних молодечих та старечих організацій, мусять мати ще й свій театр! Для повного життя нації театру треба, а то люди забули б про душу, про розвагову ділянку життя, так дуже потрібну для здорового тіла.

П'єса, про яку мова — в перекладі пані Кулик. Представляє ті добрі часи, коли можна було вільно їздити до Европи і вільно тікати з Европи до Америки. В краю йшла боротьба за землю між селом і поміщиками. Щастя хотіло, що такий поворотець з Америки (Шандровський) одідичив фільварок по смерти свого племінника Обіжинського. Американський поворотець з Вестів навіть часом забуває рідну мову і вживає англійських слів, подібно як австрійський капраль на відпустці в Галичині вживав німецьких слів не лише тому що „призабув" рідну мову, але й тому, щоб зробити враження на своїх односельчан. Комедія, повна гумору, сантименту і дивного залицяння до дочки і матері, кінчається для поворотця щасливим одруженням і миром між селянами та ним, як новим поміщиком.

Головні ролі мали, крім пані Кулик і п. Шандровського, ще панове Наконечний, Матулко і пані Вдовиченко та Денисенко. Люди не дописали і так скривдили „Нову Сцену" і себе!

Українська Кооперація в Шикаґо не дописує. Всі гарні гасла, що їх привезено з України, чогось тут не закорінюються. Правда, всюди є вийнятки, але як докладно перестудіювати справу, то і ті відпадуть. Бо на велике число українців в Шикаґо — кілька мільйонів — це мало грошей. Споживча кооперація не дописує, бо одинока споживча кооператива, яка вдержує дитячу оселю в Равнлейку і сповняє таку дуже цінну службу в громаді, не розвивається. Склеп потребує ремонту і нового фронту, бо треба чимось притягати, заохочувати людей до середини. А тим часом, велике українське скупчення біля кооперативи з сотнями українських родин і тисячами долярів іде скрипплячими возиками на схід до Голдблята, або на захід...

Український Арт. Клюб, мав свою традиційну імпрезу в суботу дня 5-го листопада в готелі Гемилтон. Коротка розвагова імпреза була получена з бенкетом і танками. Коло 80 людей заплатили по сім і пів доляра за те, щоб допомогти добрій справі. Арт. Клюб дає щорічно стипендії для українських студентів і для такої благородної справи все мусить здобувати фонди. Присутній о. Віктор Сорока, ЧСВВ, поблагословив бенкет, д-р Катерина Кохно була головним промовцем. Тема бесідниці, що є асистентом професора в Лойоля університеті, — була: совєтська закордонна політика.

Оркестра народжених тут українців зачала свою вечірну програму пісенею „Взяв би я бандуру", як доказ, що ще неперевелася українська мати. Інтересним є факт, що всі танки були при звуках українських пісень, і не було всяких „буґі-буґі", без яких жадна забава родженого тут покоління не може обійтися, навіть на Союзівці. Можливо, що сталося це пізніше, як я пішов додому о пів до першої години. Вечір цього типу відновлює старі знайомства і здобуває нові. Мав я нагоду познайомитись з інтересними українськими людьми з американського світу, про яких при нагоді напишу. Тоємайстром вечора був головний контролер УНСоюзу Петро Пуцило. Бачив я його в різних функціях, але ніколи у ролі тостмайстра. Мушу ствердити, що за останніх п'ять років, відколи буваю на бенкетах Арт. Клюбу, Петро Пуцило був найкращим тостмайстром. Пишу так не тому, що хвалю товариша по фаху. Інтродукція промовців і людей, „ексйозе екс катедра", були перемішані гумором, але віддані з повагою, мали, як то кажуть руки і ноги, коли йде про зміст.

Золотий Ювілей УРСоюзу відзначено в нашій громаді двома імпрезами — Ювілейним Концертом в залі Шопена і Бенкетом в Комо Ін. Програма мала втоптаний характер подібних ювілейних святкувань. Головний реферат про Ювілята мав голова УРСоюзу Антін Батюк. Концерт відкрив нову концертову силу в особі пані Шерудило-Борачук. Нова краса, ніжного, мелодійного голосу, що з чуттям незрівнаним в анналах Шикаґа так гарно віддала Стеценка „Тихесенький вечір". Виступив ще квартет, ОДУМ і оркестра св. Миколая під дир. п. Барабаша. З позамісцевих прибув Микола Понеділок. Його виступ розвеселяє публіку, навіть тоді, якби він нічого не говорив. Голова Комітету Домашевський добре підготовив імпрезу і тих 600 людей на концерті і 120 на бенкеті за малі гроші добре провели час. Колишня головна радна і контролер УНСоюзу пані Доманчук-Барон була свого роду патроном ювілею. Вона теж познайомила приявних з особою п. А. Батюка — старого УСС. Цікаво, чому він не хотів нічого говорити про злуку Союзів, хоч я на бенкеті „тягнув його за язик".

Ельва Барабаш учителька музики, курсантка Союзівки і дочка п-ва Барабашів — музикальної родини — вийшла заміж. Звичайно, дівчата виходять заміж і нічого тут дивного. Нова пані Джансон, сподіваємося, буде далі інтересуватися українцями і країною її батьків. Її батько Іван Барабаш, крім праці для себе знаходив все час і для української громади. За моєї пам'яті вишколив він чотири оркестри, останню оркестру св. Миколая, яка в гарних одностроях і з дорогими музичними інструментами є гідним репрезентантом української громади.

З нагоди мого 60-ліття одержав я листовно багато побажань і ґратуляцій від духовних і світських людей, від приятелів і організацій з Америки і поза нею. Як казав Йосип Гірняк „не знав я, що я такий великий патріот". Все таки, смертним людям є присмно, що дістають побажання і ґратуляції. Це дуже гарна товариська форма. Не маю змоги подякувати всім тим, що мене з нагоди ювілею вшанували і привітали, отже роблю це цією дорогою.

Місяць жовтень мав море імпрез. Починаючи моїм ювілеєм 1-го жовтня, були у нас такі визначні імпрези, на з обов'язку репортера нотую: Митрополит Богачевський гостював в парохії св. Йосифа в неділю 9 жовтня. Інавґураційний Вечір Студентської громади, получений з бенкетом, мав місце Гремер Готел 15-го жовтня. Ювілей спортового товариства „Леви" в домі „Сума" відбувся 16-го жовтня. Щосуботи або неділі були балі в кожній парохії, а є їх у нас 8 і вже тепер йдуть приготування до посвячення нової церкви св. Михаїла в дільниці на Пулман, яка є осідком відділів УНСоюзу, 316, 243, 222.

Жовтень — місяць книжки, писали українські газети і, як я довідався в книгарні Української Видавничої Спілки на Шикаґо евню, книжка продавалася добре. Тому і я, йдучи за голосом народу, купив і прочитав 3 книжки. Дві перші з них появилися в нашому місті, обидві місцевих авторів. Гриць Мотика, гуморист новітній еміґраційний Степан Руданський, видав збірку свою в Арґентині у видавництві Середяка п. з. „Плямки на піднебінні". „Пригоди і люди" відомого письменника Степана Риндика видав Микола Денисюк коштом приятелів автора. Третю книжку, М. Верховинця — „На руїнах і пустелях далеких" прислав мені о. Федорович з Пітсбурґу. Книжка є історичною розвідкою про руйнацію українських святинь в Польщі. Прочитати 3 книжки за місяць чи не забагато? Всі три книжки дуже цікаві і читаються скоро. Щоб написати рецензію про них, треба ще раз переглянути і зібрати нотатки. В додатку мій давній друг Євген Ляхович прислав мені свою книжку „Форма і зміст українських визвольних змагань". На першій стороні книжки мій друг Євген написав „Ту май дір, френдлі енемі", Степанові Куропасеві — з глибокою пошаною — Євген Ляхович". Дуже втішився я книжкою. З Ляховичем ми розійшлися по довгих роках спільної праці в ОДВУ і УНСоюзі на пункті „івців" — з приходом нової еміґрації, але остали, як слушно він каже, „приятельськими ворогами". У вільному світі так є, що „приятельські вороги" — себе шанують. Я теж шаную друга Ляховича, який тихо сидить тепер на Флориді. Як може цей непосидющий Ляхович так тихо сидіти? Правда, ми всі старіємося, але на щастя ген. МекАртур нас тут рятує, бо каже, що старий жовнір ніколи не вмирає. По одержанні книжки зрозумів, що друг Ляхович робив! Книжка глибока змістом і думками і хоч має всього 195 сторін друку, читається поволі, бо треба духово відпочати, щоб якслід увійти в глибокий лябіринт думок автора. Але, читається книжка як якась нова лектура, часом ніби самозрозуміле, а часом думками недосяжна. Раджу добрим людям її собі придбати.

Лови на оленя цього року вдалися. Сім стрільців перебуло 3 дні в ловецькому ревірі українського „Ган Клюбу" в Амбой, Ілл. Самі собі стелили і варили, самі підпеньки збирали і на оленів чатували. Першого дня без успіху. Другого дня десять мінут по восьмій Орест Попіль, адвокат і союзовець, застрілив оленя, а 10 мінут пізніше те саме зробив Іванчук. Часом зміна побуту допомагає! Не мав Іванчук щастя в Дітройті, зате має його в Шикаґо.

Новий професіоналіст — інж. Нестор Снігура

Інж. Нестор Снігура

Для нашого української публіки завжди присмно почути новину, що хтось з нашої молоді став новим українським професіоналістом. Ось цим разом п. Нестор Снігура дістав в Торонтонському університеті звання механічного інженера. Нестор народився у Бразилії, у малій, лісній околиці Кашоеирінія, у провінції Парана, куди виеміґрували його батьки з Галичини, з міста Жидачева.

Восени 1937 року переїхав Нестор разом із своїми батьками до Канади. Вся родина поселилася в Торонті. До Рідної Школи Нестор учащав при філії УНО. Публічна його школа була на Расрсон, а середня Паркдейл Каліджісйт. Нестор був членом українського клюбу при Торонтонському університеті, а також був і є активним членом МУН.

Після ґрадуації, дістав працю по своїй професії у Джан Дір Ко. Лтд., у Гемилтоні, Онт. Бажаємо йому успіху у його праці. **Н. В.**

Рокефеллер плянує зменшити стейтові податки на 10 відсотків

Олбані. — Нюйоркський губернатор Нелсон А. Рокефеллер заповів, що він проситиме стейтову леґіслятуру, щоб на 10 відсотків зменшила стейтові податки за 1960-ий рік. Це можна зробити тому, що прибутки зі стейтових податків від особистих прибутків мають надвишку коло $120 мільйонів долярів при кінці фінансового року, що кінчається 31-го березня 1961. З того $30 мільйонів призначено до головного резервового фонду, а $90 мільйонів мали б піти на зменшення податків. Податкові звороти дістали б платники податків після того, як вони внесуть податкові заяви, які треба вносити від 1. січня до 15. квітня 1961-го року. Одружена особа з двома дітьми, якої прибутки виносили $10,000 річно, дістане $21.50 звороту, а самітна особа з таким самим прибутком дістане $33.40.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ" І ЇЇ ВИДАНЬ

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

СПИСОК Ч. 7.

М. Микитка, Лорейн	$ 10.00	П. Гончарів, Портланд	2.00
Д. Смерека, Порт Вю	10.00	К. Гнатишин, Волунтавн	2.00
М Барткін, Ню Йорк	8.00	Г. Дерех, Ріго Парк	2.00
П. Климко, Гері	6.00	Г. Доскоч, Торонто	2.00
В. Труфин, Амстердам	5.00	Г. Дідченко, Франклін	2.00
М. Пацин, Тімінс	5.00	Г. Фут, Ню Брітейн	2.00
Д-р Б. Гарбовський, Ютика	5.00	І. Гулий, Ню Йорк	2.00
Д-р Н. Якимів, Ньюарк	5.00	М. Стецура, Джерзі Сити	2.00
І. Смерека, Дітройт	5.00	А. Варчак, Бронкс	2.00
Д. Косович, Ню Йорк	5.00	А. Нагірний, Бруклин	2.00
С. Іванків, Лос Анджелес	5.00	І. Боберський, Бервік	2.00
Г. Голубець, Парма	5.00	П. Гук, Вунсакет	2.00
Ю. Савдик, Монтреал	5.00	І. Кушнір, Вунсакет	2.00
В. Оренчук, Сан Джосе	5.00	В. Саган, Торонто	2.00
Д-р А. Жуковський, Стіл	5.00	М. Кузла, Филаделфія	2.00
Г. Михайлюк, Филаделфія	5.00	М. Гельнер, Филаделфія	2.00
Відд. 287 УНС, Джерзі Сити	5.00	К. Лойчук, Патерсон	2.00
І. Телюк, Ню Гейвен	5.00	М. Корінець, Лос Анджелес	2.00
Г. Шиманський, Фила.	5.00	В. Перегінський, Глен Спей	2.00
Д-р В. Білецький, Шикаго	5.00	П. Мороз, Рослінделл	2.00
В. Білий, Масапеква	5.00	В. Любас, Шикаго	2.00
П. Шміґельський, Торонто	3.00	І. Мурінка, Обурн	2.00
Е. Федишин, Амстердам	3.00	Н. Ільчук, Тейлор	2.00
Н. Перхулин, Гетисбург	3.00	С. Щемюк, Ню Йорк	2.00
Ф. Бульбенко, Бруклин	3.00	К. Марко, Парма	2.00
В. Шевченко, Гамонд	3.00	Ю. Кононів, Ірвінгтон	2.00
К. Гунька, Рачестер	3.00	М. Сарабин Довагяк	2.00
І. Михайлів, Честер	3.00	Р. Флунт, Филаделфія	2.00
А. Каленюк, Фар Ракавей	3.00	Н. Бродич, Честер	2.00
Д. Колтик, Міннеаполіс	3.00	І. Слука, Джерзі Сити	1.00
В. Бабух, Клівленд	3.00	В. Саюк, Нортгемптон	1.00
Е. Мацак, Джерзі Сити	3.00	Г. Дорош, Шикаґо	1.00
В. Мельник, Шикаґо	3.00	І. Демків-Мидляк, Ню Йорк	1.00
С. Бойків, Ньюарк	3.00	І. Мих, Ню Йорк	1.00
С. Терлецький, В. Ієтон	2.00	П. Флис, Шикаґо	1.00
Т. Лутвиняк, Джерзі Сити	2.00	Р. Мартинюк,	1.00
П. Циктор, Елизабет	2.00	А. Залевська, Флашінґ	1.00
С. Сандеґа, Філейвіл	2.00	І. Бдзіль, Клівленд	1.00
М. Олійник, Алтуна	2.00	А. Брин, Міннеаполіс	1.00
М. Іванюк, Сиракюз	2.00	А. Зборівська, Ансонія	1.00
А. Іванічка, Гадлей	2.00	С. Мандрика, Люїсвіл	1.00
М. Заплітний, Бруклин	2.00	В. Топольницький, Маямі Біч	1.00
М. Зошко, Бікон Флс	2.00	І. Данилевський, Картонсвіл	1.00
М. Бахусович, Ню Йорк	2.00	Я. Дутка, Ірвінґтон	1.00
К. Бігус, Торонто	2.00	Ф. Шерщунович, Коговс	1.00
Д-р В. Палідвор, Ню Йорк	2.00	О. Старостик, Бруклин	1.00
М. Ших, Дітройт	2.00	Д. Барабаш, Шикаґо	1.00
А. Сенишин, Ньюарк	2.00		
Г. Степанек, Клівленд	2.00	Разом	$ 270.00
І. Панчишин, Маспет	2.00	Раніше проголошено	$ 1,684.85
П. Мельник, Александрія	2.00		
А. Кубаріц, Буцтави	2.00	Разом	$ 1,954.85

ЩАДІТЬ У ЛЕГКИЙ СПОСІБ, КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ ЧЕРЕЗ ПЕЙРОЛ СЕЙВІНҐС

КОНЦЕРТОВЕ ЖИТТЯ ПАРИЖУ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ригував молодий італійський диригент Карльо-Марія Джіюліні. Вона виконала 4-ту есдур симфонію Брамса і кілька творів молодого ізраїльського композитора Ноама Шеріффа, побудованих на мелодіях псальмів. Між іншими на мотивах псальмі ч. 130, якими послуговувався вже Йоган Себастіян Бах. Також псальм ч. 126 виконує Ноам Шеріфф доволі вміло й ефектовно.

Із замітніших треба ще відмітити концерт французької сучасної музики, на який зложилися твори таких французьких композиторів як: Жорж Гагон, Даніель Лєсюр, Мануель Розенталь і Олівієр Мессіян .

Жорж Гагон, ученик Поля Дюкаса, компонує у певного роду клясичному стилі, використовуючи модерністичні засоби вислову, що надає творам певної легкости і блискучости. Даніель Лєсюр, це блискучий поліфоніст у модерному стилі. Емануель Розенталь, бувши досвідченим диригентом і вправним аранжером різних стилів на потребу дня, вміло орудує оркестраційним ремеслом і його твори звучать легко й ефектовно. Олівієр Мессіян, це типічний експериментист. Він поєднує, чи радше хоче поєднати у музиці всі досвіди, всі досягнення Сходу і Заходу. Це йому до певної міри вдається, але його музику не можна інакше назвати, як „екзотичною", експериментальною. Цілий концерт залишає враження безперервної живучости й винахідливости французького інтелекту, французької легкости, французького „еспрі" яке характеризує цілу французьку культуру, у тому й музичну.

І на кінець кілька слів про найбільшого і найдосконалішого німецького співака наших днів, Каруза, Шаляпіна і Тіта Руффа у одній особі — Фрідріха Фішера-Діскава. Офіційно він називається баритоном, але паризькі фахові критики, а за ними й ми грішні, доходимо до висновку, що властиво цей музичний і голосовий феномен поєднує в собі всі роди мужеського голосу, тобто, баритона, баса і тенора. Вже Шаляпін і Карузо були на шляху такої універсальности, такої досконалости. Але Карузові недоставало басової краски у долішніх, басових позиціях, Шаляпінові — теноровоі у горішніх, тенорових, які робив цей останній тільки фістулою, або так званим штучним голосом. По друге, ані Карузо, ні Шаляпін не були такими досконалими, освіченими й всесторонньо оформленими музиками, як Фішер Діскав. Цей співак, що закінчив докторатом студії філософії, гри на фортепіяні й дириґентури, володіє голосом до перфекції, інтерпретує кожну виконувану ним річ з такою інтеліґенцією й знанням справи, що деякі критики, зовсім слушно, ставлять питання — чи є можливим робити це краще, це музикальніше й досконаліше вокально, як це робить Фішер-Діскав?

Фішер-Діскавові заледве 35-36 років. Чув я його вперше кілька років тому назад у Парижі. Співав він тоді „Зимову подорож" Шуберта. У програмках було сказано, щоб не плескати після кожної нової пісні та, що ціла програма (24 пісні) буде виконана без перерви. Фішер-Діскав, молодий німецький кольос, з обличчям юнака, вийшов на сцену як статуя, чуть-чуть похилив голову привітання публіці, станув у позиції на „струнко" і почав співати не дрогнувши ні рукою, ні ногою, ні жадним мускулом свого виразистого лиця. І так на протязі цілого вечора, цілих півтори години, яких вимагає виконання цілого повного циклю пісень Шуберта „Вінтеррайзе". Незвикла до такого способу поведінки виконавця, і себе самої, паризька концертова публіка, радше мучилась, як насолоджувалася співом і незрівняною інпретацією виконавця, бо після кожної пісні їй хотілось зривати бурю спонтанних оплесків. Але зарядження співака було респектоване і ніхто не оплескував поодиноких пісень, а при кінці, коли скінчилася програма, співак знову чуть-чуть схилив голову і вийшов. Тоді щойно зірвалась справжня буря, гураґан оплесків, які невмовкали доброї півгодини. Співак мусів виходити, кланятися, але не „шкірив" зубів, не робив мін „щасливої людини на команду" і не давав наддатків, хоч публіка, і то вибрана публіка Парижу, довго й настирливо домагалася їх. Після 20-го уклону більше не появився. Публіка зрозуміла, що не примусить виконавця додати „до великого годинника ще й маленький золотий" і вийшла. Ніхто не критикував, ніхто не нарікав на такий спосіб поведінки „нещедрого німця", бо кожний зрозумів, що отримав за свої гроші все те, за що заплатив і чого надіявся. З того часу Фішер-Діскав кожного року дає один-два концерти в Парижі. Заля Ґаво стала надто малою для нього і він виступає тепер у великій залі Плієль. За кожним разом вона випродана. Популярність Діскава зростає, але не дійшов він ще до залі Шай, яку наповнювали досі тільки покійний Джілі і наші Бандуристи.

В Ню Йорку відбувся Літературний Вечір Уласа Самчука

Ню Йорк. — Об'єднання Українських Письменників в екзилі „Слово" та Літературно-Мистецький Клюб в Ню Йорку влаштували в п'ятницю 18-го листопада в залі Літ.-Мист. Клюбу при 2-ій Евеню о год. 8:00 вечора Літературний Вечір Уласа Самчука — обговорення останнього роману цього письменника „Чого не гоїть огонь". Вечір відкрив голова ЛМКлюбу Сергій Литвиненко. Після нього промовляв голова „Слова" Григорій Костюк про видавничі справи на еміґрації, відмітивши те, що ця проблема в останньому часі поправляється, бо окремі організації, як ООЧСУ і УНСоюз („Свобода") зацікавилися нашою літературою та видали твори У. Самчука (ООЧСУ) та І. Смолія. Знаходяться і меценати української літератури між окремими громадянами. Улас Самчук говорив „Дещо про мію роман, його джерела, ідеї і моїх критиків". Автор казав, що в своїх творах порушує спірні проблеми, на які різно дивляться люди, що стоять на протилежних становищах. „І всі не можуть бути задоволені з моїх творів та проти них виступають. Справа в тому, що ця дискусія не завжди відбувається з вимогами правди, не є благородного походження". Автор бачив те все, що описав в „Чого не гоїть вогонь" і зробив це зі свого становища. Нехай інші напишуть про це так, як це „вони бачили". Критиків в нас немає — говорив доповідач — а письменники при оцінці творів своїх колеґ „рідко виявляють дійсну цілъ твору" (один виімок Л. Полтава). Г. Костюк запрошував присутніх до запитів і виступів, але ніхто не забирав слова, тільки видавець твору проф. І. Вовчук гостро виступив проти тієї реакції, з якою зістріли твір „Чого не гоїть огонь". Він сказав, що була велика реакція проти ним виданого твору, і, хоч критики не було, твір засудили. Так було і з Самчуковою „Темнотою", з творами Гуменної і колись із Франком. На „Чого не гоїть огонь" були „ніби позитивні" оцінки, але написані так боязливо, щоб нікого не дразнити". ВСССР панує „соцреалізм", а в нас люди вводять до культурного фронту „нацреалізм" — твердив дискутант. Подібний вечір відбувся в суботу 19-го листопада у Филаделфії.

Айзенгавер на емеритурі буде працювати, грати в ґольфа, подорожувати і байдикувати

Вашинґтон. — Аґенція Юнайтед Прес Інтернешенел зібрала всі дотеперішні заяви президента Айзенгавера про те, що він робитиме після того, як відійде з Білого Дому 20-го січня 1961-го року. З цих заяв виходить, що Президент передавши уряд новобраному президентові, буде працювати, грати в ґольфа, подорожувати і байдикувати. Співробітники Білого Дому, які знають Айзенгавера, сумніваються, чи він зможе дотримати своєї обіцянки, яку він склав жартівливим способом, що передавши владу, він „6 місяців сидітиме в кріслі-гойдалці і після того зачне гойдатися". На 70-роковинах з дня народження Президент сказав, що має стільки запрошень на промови і на різні становища, що ніколи не міг би вдоволити тих, що його запрошують. В Каліфорнії Айзенгавер сказав, що вернеться до того стейту і там буде так довго жити, поки його „не викинуть". Ще давніше Президент заявив, що радо поїхав би кудинебудь вже на емеритурі, коли б знав, що ця його подорож причиниться хоч трохи до того, щоб не допустити до нової жахливої війни. Айзенгавер має втримувати дім у Вашинґтоні, хоч постійно житиме на фармі в Ґеттисбурґу, Па. Він матиме $25,000 емеритури і $50,000 на ведення своєї канцелярії як генерал армії, який кожної хвилини може бути покликаний до праці в ділянці оборони країни. Він має кільканадцять запрошень відвідати голови чужих держав після того, як залишить Білий Дім. Айзенгавер вже 38 років не має дозволу на їзду автом, бо досі його возили урядові шофери, і тому після відходу на емеритуру він мусить здати екзамен, щоб дістати цей дозвіл.

● **Пресовий секретар Білого Дому Джеймс С. Гаґерті** після відходу з Білого Дому 20 січня 1961-го року має стати президентом радіової стації Амерікен Бродкестінґ Компані. Його річна платня буде на кілька разів більша від теперішньої, бо він дістане річну платню в сумі, що буде складатися з шістьох цифер. Гаґерті займе пост Джана Дейлі, який зрезиґнував із свого становища.

● **Лікарі** дораджують всім тим, які забагато важать, і які схотіли б скинути з себе кілька або і кільканадцять фунтів із свого організму, щоб їх не носити на собі, не тільки менше їсти, але також і більше ходити та фізично вправляти. Це відноситься до тих всіх робітників, які мають сидячу працю і які навіть по цигарки до наріжної крамниці їздять автами. Без дозволу лікаря не вільно вживати жадних ліків на те, щоб схуднути.

Ділимося сумною вісткою зі всіми українськими Приятелями та Знайомими в ЗДА, що дня 12-го листопада 1960 року помер, після тяжкої недуги, на 62-му році життя в St. Petersburg, Florida,

Наш Найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО і ДІДУНЬО,

бл. п. Степан КАШУБА

ПОХОРОН відбувся 15-го листопада 1960 року, в православній церкві св. Андрія.

НЕХАЙ ЧУЖА ЗЕМЛЯ БУДЕ ЙОМУ ЛЕГКОЮ!

В глибокому смутку:

дружина — НАДІЯ
сини — ОЛЕКСАНДЕР
внуки — КАРЛО та ПАВЛО

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що нагло дня 17-го листопада 1960 року відійшла у Вічність Наша Найдорожча

ДРУЖИНА, МАМА і БАБУНЯ,

бл. п. Стела ДАНКОВСЬКА — ДАНКО з дому Луцька

проживши 63 роки.

ПАРАСТАС буде відправлений у ВІВТОРОК, 22-го ЛИСТОПАДА 1960 року, в год. 8:00 веч., в пох. заведенні Насевича, при Френклін і Брави вул. у Филаделфії.

ПОХОРОН відбудеться в СЕРЕДУ, 23-го ЛИСТОПАДА 1960 р., в год. 10:00 ранку, після Служби Божої, з Катедрального Храму на цвинтар Факс Чейс.

В глибокому смутку:
чоловік — АНТІН
сини — СТАНИСЛАВ і ВОЛОДИМИР
і внуки

ГЕЙ, ТАМ НА ГОРІ „СІЧ" ІДЕ!

Хто з нас не знає цього маршу „Січей", що стався вже загально народньою піснею? 60 років проминуло, коли 5 травня 1900 в селі Заваллля, снятинського повіту, в Західній Україні, оснував д-р Кирило Трильовський першу „Січ — руханково - протипожежне товариство. З цієї нагоди „Січовики" Заваллля співали:

Про Січ славну — Запорожжя
Співав Батько наш Тарас,
А ми тепер заложили
Над Черемошем „Січ у нас.

В іншій січовій пісні питається автор:

Яке то військо в нас повстало,
Мов запорожці із могил?
Яке то сонце засіяло
Й додало нам життьових сил?

Можна уявити собі як „Січовики", почуваючи себе нащадками славних запорожців, гордо маршували селами й містами. „Січі" вчили любити свою минувшину, вчили народ самопошани, національної гордости.

Кожний хлопець як та перла,
Гей, та співає „Ще не вмерла!"

„Січі" глибоко запали у серця народу. Малинова лента через плечі, топірець у руці — це були відзнаки „січовика", якими він гордився, їх любив і шанував, І навіть тоді, коли мусів втікали від злиднів у рідному краю далеко за море, в Канаду, чи ЗДА, навіть тоді брав з собою ту ленту, як дорогоцінний клейнод, що нагадував йому найкращі в житті роки. А тут, серед піонерських страждань, переховував її довгими роками, щоб укінці з нею разом відійти на вічний спокій! Був і вмер „січовиком"!

Австро - польська адміністрація переслідувала „Січі". Тисячі „січовиків" каралися по тюрмах, але й далі вірно стояли під січовим прапором! Писала тоді поетка:

Сини катованих батьків
Під стяги січові!
Не зломлять з'єднаних борців
Ворожих сил затії!

І не зломили! „Січі" ширилися не тільки в Галичині, але й на Буковині.

Тому, що тепер „на нашій-несвоїй землі", як казав Шевченко, ніхто не може й згадати про „Січі", тим більший обов'язок лежить на нас всіх у вільному світі віддати честь пам'яті всім тим відомим і невідомим, які у „Січах" боролися за правду і волю свого народу. Віддати честь славним товариствам січовим, які записали одну з найкращих сторінок історії нашого національного відродження!

Вже довший час комітет в Едмонтоні збирає спогади і фотографії з січового життя, щоб видати Пропам'ятну Книгу „Січ!чей". „Громада — великий чоловік!" . . Отже просимо В. Ш. Громадян допомогти здійснити наш задум і прислати передплату $ 10, на адресу:

PETRO PAUSH
11023 — 133rd Street
Edmonton, Alberta, Canada

Назвиська всіх передплатників і жертводавців будуть вміщені у Пропам'ятній Книзі „Січей".

Видавничий Комітет Пропам'ятної Книги „Січей": Т. Томашевський, М. Фербей, П. Трильовський, П. Пауш, Д. Фербей, Г. Фарина, М. Юсипчук, Марія Петрук, І. Солянич, В. Зеленко, І. Клим, А. Лисан, М. Фіялка, М. Гавінчук (Смоки Лейк), Т. Кобзей, С. Мокрій (Вінніпеґ), В. Буник (Ст. Бонифас), О. Яворський, Д. Червінський, Г. Мазурик (Торонто), М. Бажанський, д-р В. Лисий (Дітройт), д-р С. Ріпецький (Бруклин), д-р Г. Ничка (Ню Йорк), М. Кузич (Веначі, ЗДА), О. Демчук (Франція), д-р Р. Дашкевич, (Австрія).

Оставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками 23-мільйонового майна організації!

● РОЗШУКИ ●

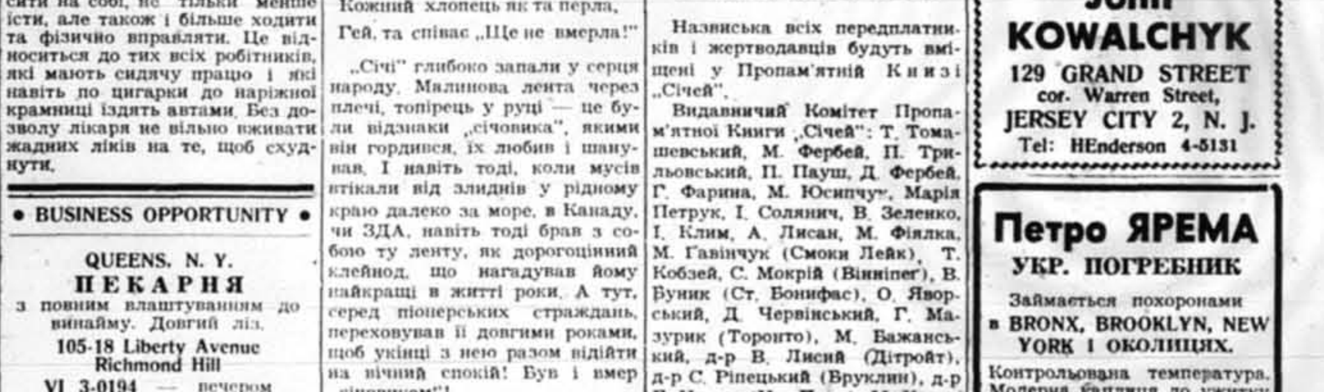
Льоня Мороз-Ковальчук пошукує свойого брата Климка Мороза з Гусятина — в останньому часі учителя в Русилові, повіт Кам'янка Струмілова. Хто знав би щолебудь про нього, просимо подати до канцелярії З.У.А.Д.К. на адресу:
United Ukrainian American Relief Committee
866 N. 7th Street
Philadelphia 23, Pa.

Через
Mrs. Kateryna ISKAT
84 Sylvan Avenue
New Haven, Conn.
СТАХ ДАХОВИЧ
з Сибіру пошукує свого стрийка МИХАЙЛА ДАХОВИЧА, правдоподібно перебуває в місті Шикаго, Ілл.

Посмертні згадки

МИКОЛА ПОПОВИЧ, довголітній член Тов. Запорожська Січ, Відділ 367 в Рачестер, Н. Й. по довгій і тяжкій недузі помер дня 4-го листопада 1960 р. Покійний був один із тих членів, які організували Тов. Запорожська Січ у 1913 р., був совісним членом Тов. Покійний родився дня 18. грудня 1886 в Негіліці, Калуш, Зах. Україна. Полишив у смутку: дружину Пелагію, трьох синів Стефана, Михайла і Григорія, дві доньки Павлину (зам.) Стацік і Анну (зам.) Рекорд, та 10 внуків. Похорон відбувся 7. листопада з похоронного заведення до церкви св. Йосафата, а відтак на цвинтар Голі Сепальчер при участі родини, членів Т-ва і знайомих. В. Н. П.!
Василь Попович, секр.

ТАРЗАН, ч. 4557. Небезпека.

Збентежений, але ненастрашений тим надзвичайним ворогом, Тарзан випустив стрілу...

Стріла поцілила провідника, і він із криком звалився на землю...

Але це ще більше розлютило малих дикунів, і тепер вони, вимахуючи арканами, змушували своїх коней до більшої швидкости!